

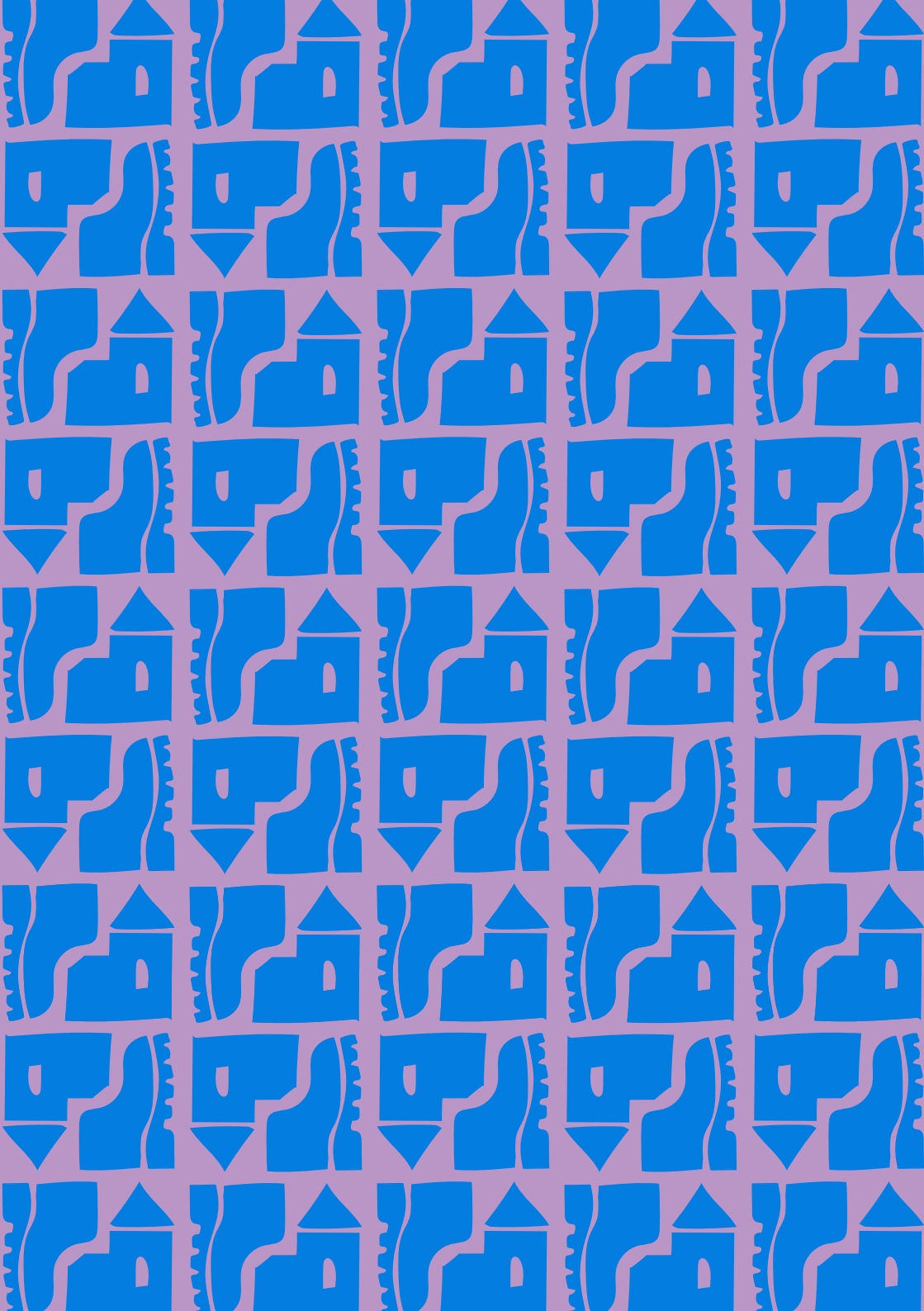
HET ZILTEPAD

DEN HELDER WANDELROUTES

LANGS DE
RUIGE RAND

VAN HET
NOORDEN

LANGS DE
RUIGE RAND
VAN HET
NOORDEN

HET ZILTE
LANGS DE RUIGE RAND PAD VAN HET NOORDEN

WELKOM OP HET ZILTEPAD

In dit weidse gebied dienen de kerktorens als prachtige bakens, net zoals vroeger voor de scheepvaart. Ook voor ons zijn het bakens van betekenis, in allerlei opzichten. En nu kunnen ze dat ook voor jou zijn. We hebben de deuren alvast voor je opengezet.

Elk routeboekje is opgebouwd uit eerst een rondwandeling die je vanuit de kerk kan starten en waar je ook weer terugkeert. Daarna volgt een etappe naar rechts en een ingekorte versie naar links. Zo kan je zelf kiezen of je alleen de rondwandeling wil doen of dat je misschien wel meerdaags gaat wandelen. Welke kant je op gaat mag je helemaal zelf weten.

Wij wensen je mooie momenten en ontmoetingen!

'ALLEEN WAAR JE TE VOET WAS,
BEN JE WERKELIJK GEWEEST'
- GOETHE

DE ZONNIGSTE STAD
VAN NEDERLAND

JE KUNT HET SLECHTER
TREFFEN ALS STAD. DEN
HELDER STAAT TE BOEK ALS
MEEST ZONNIGE STAD VAN
NEDERLAND. WAT WIL JE OOK
ALS DE PLAATSDAAM ZICH
OP DE BORST SLAAT MET
DE TOEVOEGING HELDER.
DE NAAM VERWIJST NAAR
HELLE OF HELDE, WAT
AFLOPEND LAND BETEKENT.

Zonneklaar is dat de stad en de zee innig met elkaar verbonden zijn. Den Helder is de poort naar zowel de Noordzee als de Waddenzee. De stad is relatief jong en dankt veel monumentale gebouwen aan de keuze van Napoleon om het uiterste puntje van het vaste land van Noord-Holland tot marinehaven uit te bouwen. Na de verbanning van de Corsicaanse houwdegen naar Sint-Helena, en de terugkeer van Koning Willem, groeide Den Helder uit tot het belangrijkste steunpunt van de zeevarende

vloot. Veel gebouwen in het oude stadscentrum herinneren aan de militaire dominantie.

Toch overheerst de nieuwbouw. Dat komt doordat er in de Tweede Wereldoorlog geen stad was die zoveel is gebombardeerd. Vanaf 1943 brak de bezetter een deel van het centrum af omdat die een vrij schootsveld voor zijn geschut wilde hebben voor het geval de geallieerden een invasie planden. De Atlantikwall maakte sloop van woningen langs de zeedijk nodig.

En zo is de stad vanwege haar strategische ligging op de scheidslijn van water en zee, een havenplaats met een lage horizon en veel zon, toch vooral een kind van het Wad. Zilt tot in de diepste poriën. Alle zichtlijnen leiden naar het water. Een krachtmeting tussen land en zee.

INHOUD

1. INTRO DEN HELDER p. 4

---

2. RONDWANDELING DEN HELDER p. 7

---

3. ETAPPE NAAR → DEN HELDER-HUISDUINEN p. 15

---

4. FIETSRUTES VANAF DEN HELDER p. 23

RONDWANDELING

DEN HELDER

9,9

KM

ZEE EN LAND SPEELDEN STUIVERTJE WISSELEN

DE ENE KEER WAS HET WATER DE BOVENLIGGENDE PARTIJ, DAN WEER HIELDEN DE HOOG OPGEWAAIDE DUINEN DE ZEE TEGEN EN KONDEN ER MENSEN WONEN OP DE ZANDRUG GRENZEND AAN HET MARSDIEP.

In de middeleeuwen maakte het gebied deel uit van de gouw Texla. De oudst bekende kern is Huisduinen die in de negende eeuw in geschriften opdook. Nadat het in de twaalfde eeuw herhaaldelijk spookte en stormvloeden Noord-Nederland onophoudelijk teisterden, lagen Huisduinen en Helder op fragiele eilanden.

De graven van Egmond maakten de dienst uit in het gebied dat ze voornamelijk voor de jacht gebruikten. Pas in 1610, met de aanleg van de Zanddijk, waren Callantsoog en Huisduinen verbonden met het vasteland. De bewoners van Helder verdienden de kost in de visserij en het loodswezen. In de Gouden Eeuw was de Rede van Texel een belangrijke uitvalsbasis voor zowel de handels- als de

oorlogsvloot van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Maar de schepen lagen daar in open water en onbeschermd. Ten oosten van Helder leek de Wadgeul het Nieuwediep veel geschikter. In 1781 werd met het uitdiepen begonnen. Na de inval van de Fransen gaf Napoleon opdracht tot de versterking van de Stelling Den Helder. De zeehaven moest het Gibraltar van het Noorden worden. De forten werden onderling verbonden zodat de stad ook vanuit het zuiden over land een onneembare vesting zou zijn.

De rondwandeling vanaf de monumentale Nieuwe Kerk, één van de achttachtig waterstaatskerken in Nederland, loopt door de binnenstad naar Fort Dirksz Admiraal, volgt de groene zoom en stuit vervolgens ten noorden van vuurtoren de Lange Jaap op de zeedijk waarover het terug gaat naar het stadscentrum. De namen van wadgeulen zoals de Razende Bol en Helsdeur, zeggen genoeg over hoe het hier kan spoken. Ook dat is Den Helder.

1 DE NIEUWE KERK IS DE OUDSTE KERK VAN DEN HELDER.

Het is een waterstaatskerk, wat wil zeggen dat de kerk uit 1839 onder toezicht van ingenieurs van Rijkswaterstaat is gebouwd. Zowel de kerk, de pastorie en het orgel zijn rijksmonument. De beroemde schrijver en dichter François Haverschmidt, bekend onder het pseudoniem Piet Paaltjens, stond er tussen 1862 en 1864 op de kansel. Van hem stamt de spreuk op de gevel: *'Wie nooit vlak aan zee gewoond heeft, weet eigenlijk niet wat waaien is.'* De kerk is vooral gebouwd voor het marinepersoneel. Een kerkbank was gereserveerd voor de adelborsten. Bij verwijdering van het behang voor een renovatie kwam de tekst Adelborstenbank tevoorschijn.

2 HET CENTRUM VAN DEN HELDER ADEMT DE GEEST VAN EEN STAD AAN DE RAFELRAND VAN NEDERLAND.

Een plek voor vrijbuiters, rouwdouwers, varengasten. Aan alles zie je af dat de stad vanaf de Franse bezetting eind achttiende eeuw tot de Tweede Wereldoorlog is opgebouwd, is afgebroken en weer opnieuw is vorm gegeven vanaf de jaren vijftig. Dat oogt rommelig, maar heeft ook de charme van ondernemerschap en vrijheidszin. De woonwijken ten zuiden van de historische kern vormen een uitgestrekte buffer tussen polders en Wad.

3 FORT DIRKSZ ADMIRAAL BESTOND UIT EEN GROTE VESTING MET DRIE BASTIONS AAN WEERSZIJDEN VAN EEN GRACHT.

De Fransen bouwden fort l'Ecluse in 1812 en 1813. Nadat de Franse legers waren verslagen, kreeg het de huidige naam als eerbetoon aan de burgemeester van Monnickendam die tijdens de Tachtigjarige Oorlog leider van de geuzen was. In 1573 wist hij de Spaanse vloot op de Zuiderzee te verslaan. Hij was bevelhebber van de wateren rond West-Friesland. Het fort is tussen 1880 en 1890 uitgerust met zwaar geschut. Ook de Duitse bezetters stelden er luchtdoelartillerie op. In 2014 zijn de bunkers uitgegraven en wandelpaden aangelegd.

4 FORT WESTOEVER AAN DE OOSTKANT VAN DEN HELDER, FORT DIRKSZ ADMIRAAL IN HET MIDDEN VAN DE LANDTONG WAAROP DE STAD LIGT EN FORT ERFRINS OP DE GRENS VAN NOORDZEE- EN WADDENKUST moesten ervoor zorgen dat de marinehaven vanaf land vrijwel onneembaar was. Tussen de forten bevond zich een kanaal als verbindingroute met aan weerszijden stellingen. Het wandelpad naar Huisduinen loopt door de in stand gehouden lommerrijke buffer.

5 DE GRASDIJK LOOPT DWARS DOOR DE HUISDUINERPOLDER NAAR DE ZEEDIJK BOVEN HUISDUINEN.

Het is een toevluchtsoord voor Wadvogels bij hoog water. In de slootjes zitten snoeken en brasem. Soms weet een zeehond zijn weg te vinden naar de waterrijke polder om zich de buik vol te eten. De polder is dan net een snackbar waar geen 'nee' te koop is. Boven de polder, aan de rand van Huisduinen, steekt de Lange Jaap zijn nek reikhalzend uit. Het is de hoogste gietijzeren vuurtoren van Europa. Goed zichtbaar voor schepen die tussen de Razende Bol en de Helsdeur manoeuvreren op weg van of naar de Waddenzee en veilige havens.

6 FORT ERFRINS IS HET GROOTSTE FORT VAN NEDERLAND

EN DOET TEGENWOORDIG DIENST ALS OPLEIDINGSCENTRUM VOOR DE MARINE.

Vanaf de zeedijk is de indrukwekkende omvang van het verdedigingswerk goed te zien. Erfprins is deels opgesteld voor rondleidingen.

7 DEN HELDER EN DE MARINE ZIJN TWEE HANDEN OP EEN BUIK.

Een bezoek aan het Marinemuseum aan de rand van de vroegere marinewerf Willemsoord, ligt dan ook voor de hand. Naast het museum is de onderzeeër Tonijn uit de jaren zestig opgesteld evenals het ramschip Schorpioen uit 1868 en de mijnenveger Hr. Ms. Abraham Crijnsen uit 1937. Fotogeniek op het binnenterrein is het brugdeel van Hr. Ms. De Ruyter met 3D radarbol en de geschutturen.

ROUTEBSCHRIJVING

RONDWANDELING Den Helder

AFSTAND 9,9 km

STARTPUNT Nieuwe Kerk

Met rug naar Nieuwe Kerk $\leftarrow$ LA over brug. Bij kruising met Molenstraat $\leftarrow$ LA en dan schuin rechts Spoorstraat naar centrum. Bij knooppunt 13 $\leftarrow$ LA naar 14. Route naar 18 volgen. Voor station even $\rightarrow$ RA en dan $\leftarrow$ LA parallel aan spoor Boerhaavestraat, gaat over in Brakkeveldweg. Weg oversteken naar Anjelierstraat. Einde $\leftarrow$ LA

en $\rightarrow$ RA $\rightarrow$ Anemoonstraat uitlopen. Bij 18 pad links aanhouden over vestingwerk Fort Dirks Admiraal. Voor verkeersweg $\rightarrow$ RA en $\leftarrow$ LA weg oversteken naar 17. Pad loopt over Stelling van Den Helder. Bij 17 rechtdoor richting 16. Op kruising met Huisduinerweg $\leftarrow$ LA, vervolgens $\rightarrow$ RA $\rightarrow$ Grasdijk. Einde rechtdoor dijk op. Vervolgens $\rightarrow$ RA $\rightarrow$ over dijk naar 16 en rechtdoor naar 12 en 80. Bij 80 (terminal veerboot Texel) $\rightarrow$ RA $\rightarrow$ langs slagbomen naar overkant weg en vervolgens $\rightarrow$ RA $\rightarrow$ bij 71 en $\leftarrow$ LA bij Marine Museum om natte dok heen over parkeerplaats naar 11 en Nieuwe Kerk.

ROUTEKAART | RONDJE DEN HELDER

ETAPPE NAAR RECHTS

DEN HELDER HUISDUINEN

13,5 KM

DE GROOTSTE MARINEBASIS IN NEDERLAND

DE VOORMALIGE RIJKSWERF WILLEMSOORD IS VERANDERD IN EEN UITGESTREKT OPENLUCHTMUSEUM EN UITGAANSCENTRUM.

Het hele terrein dat vanaf 1811 op last van de Franse bezetter op de schop werd genomen voor de vestiging van de grootste marinebasis in Nederland, is rijksmonument. Tussen 1811 en 1823 is een zogenoemd nat dok gegraven. De grond is gebruikt om de Wadkreeken en wiergronden te dempen en te verhogen. Den Helder trok zeker in de crisisjaren dertig van de vorige

eeuw veel nieuwkomers omdat de marine een zekere werkgever was. De stad dijde langzaam uit tot uiteindelijk na de Tweede Wereldoorlog de sprong over de forten en stellingen heen werd gemaakt voor de aanleg van zuidelijker gelegen woonwijken.

Huisduinen ligt nog altijd als een rustige enclave tussen de polders en de Grafelijkheidsduinen in. Vanaf de negentiende eeuw overvleugelde Helder na de komst van de marine en de verdere groei als zeehaven de veel oudere woonplaats in de Kop van Noord-Holland.

**1 IN HET RECHTHOEKIGE GEBOUW
TEGENOVER DE NIEUWE KERK**

stonden de stoommachines voor het droogpompen van het dok. Na 1863 werd er graan opgeslagen voor de marinebakkerij.

**2 DE ARCHITECTEN VAN
RIJKSWATERSTAAT HIELDEN
VAN RECHTE LIJNEN.**

De functionaliteit van Willemsoord laat zich in een oogopslag zien. Nadat de marine na 170 jaar het dok verliet, begon de gemeente in 1995 met de herbesteding van het uitgestrekte terrein. De monumentale gebouwen zijn gerestaureerd en bieden onderdak aan restaurants, nachtclub, bioscoop, theater, marine museum en reddingsmuseum. Ook worden er concerten gegeven. Defensie maakte plaats voor vermaak. Achter sommige ramen hangt de poster Peace Now.

**3 FORT WESTOEVER IS DEELS
VERGRAVEN.**

In een van de bunkers is een bierbrouwerij gevestigd. Aan de rand van het complex bevindt zich de stadskwekerij De Groene Stek.

**4 DE NOLLEN TOONT HOE WIND EN
ZEE HET LANDSCHAP ACHTER
DE DUINEN KNEEDE.**

Er vormden zich lage duintjes met helmgras, nollen geheten. De internationaal vermaarde kunstenaar Rudi van de Wint en het Noord-Hollands Landschap werkten samen en richtten het gebied in. Ten noorden van het natuurgebied met in de laagten waterplassen, staan tussen de Nollen tientallen kunstwerken van Van de Wint. De kunstenaar overleed in 2006, hij begon in 1980 met de verbouw van de bunkers en het plaatsen van grote metalen kunstwerken. Kunst en landschap gaan in elkaar op. Het museumpark is tegen betaling toegankelijk.

**5 IN DE GRAFELIJKHEIDSDUINEN
HOUDT EEN KUDDE SCHOTSE
HOOGLANDERS DE OPSCHOT VAN
BOMEN EN GRASSEN IN BEDWANG.**

Loom liggen ze in de schaduw van dennen te herkauwen. De duinen behoorden in de middeleeuwen tot het jachtgebied van de graven van Egmond. Het gebied maakte deel uit van het Waddeneiland Huisduinen. Tot de jaren tachtig van de vorige eeuw diende het als oefenterrein voor de artillerie op Fort Kijkduin.

6 AAN DE RAND VAN HUISDUINEN STAAT DE KROONTJESBUNKER, ZO GENOEMD NAAR DE VORM VAN DE TOREN.

De Flakgruppenkommandostand maakte deel uit van de Atlantikwall. Op een glazen plotterwand werden de vliegbewegingen in kaart gebracht en doorgegeven aan de luchtverdediging. In de duinen verborgen onder zand en helmgras liggen nog veel bunkers.

7 HUISDUINEN HAD WAARSCHIJNLIJK AL ROND HET JAAR 1000 EEN HOUTEN KERKJE.

Op het fundament van de oude kerk is in 1896 een eenvoudig stenen kerkje gebouwd. Omdat Den Helder Husidina overvleugelde was er in 1829 sprake van het dorp op te geven, maar de bewoners wilden daar niets van weten. Zij streden voor een nieuwe kerk en bouwden een school. Aan het eind van de negentiende eeuw bracht de badrecreatie uitkomst. Door de aanleg van de Afsluitdijk veranderde de zeestroming en is het strand grotendeels verdwenen. De kerk bevat een votiefschip uit de walvisvaarderstijd. De klok dateert van 1537, de kroonluchters zijn in 1650 gemaakt.

ROUTEBSCHRIJVING

ETAPPE NAAR RECHTS

→ **Den Helder - Huisduinen**

AFSTAND 13,5 km

STARTPUNT Nieuwe Kerk

Met de rug naar de entree van de kerk **RA** → Westgracht oversteken naar wandelknooppunt 11. Bij 11 **RA** → over werfterrein en kade naar 15. Bij 15 **← LA** naar 92 langs Maritieme Binnenhaven. Na bocht in weg naar rechts, Zuidstraat oversteken, door steegje naar Keizersgracht. **← LA** en **RA** → Nieuwstraat. **← LA** Hartenstraat, knooppuntroute volgen naar Vijzelstraat. **RA** →, op T **← LA** Visstraat en **RA** → Bassinggracht. Op Ruygweg **← LA** over brug en direct **RA** → Achterbinnenhaven. Einde **← LA** en **RA** → Binnenhaven over brug en rechts pad talud af naar Fort Westoever. Langs stadskwekerij De Groene Stek. Einde voor verkeersweg pad **RA** → parallel aan Karel Doormanweg. Komt uit op ventweg. Vervolgens **RA** → voetbrug over water, knooppuntenroute volgen over pad dat door park slingert. Komt uit op Ravelijnweg. Waddenzeestraat

oversteken en bij 92 rechtdoor naar 40. Bij 40 onder het spoor door naar 93. Bij 93 rechtdoor naar 94 langs openlucht kunstmuseum De Nollen of linksom door natuurgebied De Nollen naar 94. Bij 94 **← LA** richting 20 Burgemeester Ritmeesterweg. In scherpe bocht naar links rechtdoor fietspad volgen. Waar fietspad **← LA** over brug gaat rechtdoor pad aanhouden. Einde voor het water **RA** →. Komt weer uit op fietspad dat langs water volgen tot eind. Links over brug en direct **RA** → fietspad langs het water vervolgen. Waddenzeestraat oversteken en **RA** → en direct **← LA** pad linksom Fort Dirk Admiraal. Komen nu weer op knooppuntenroute. Einde Texelstroomlaan oversteken naar Het Nieuwland. Bij 22 **← LA** naar 24. Pad rand park volgen. Einde Marsdiepstraat **RA** → en op rotonde **← LA** Jan Verfailleweg. Kruising Duinweg **RA** → en vervolgens voetpad links aanhouden door de duinen naar Gaatjesweg. Op Gaatjesweg **← LA** en bij 24 **RA** → door de Grafelijkheidsduinen naar 27. Bij 27 **RA** → naar 28 en kerkje Huisduinen.

LEGENDA

LANDSCHAP

- Getijdengeul
- Kweldervlakte
- Duin
- (voormalige) Dijken

ROUTE

- Route Ziltepad
- Wandelnetwerk
- Wandelknooppunt

BEZIENSWAARDIGHEDEN

- Kerken Ziltepad
- Overige kerken
- Museum/bezoekerscentrum
- Cultuurhistorie
- Kunstwerk
- Beschrijvingen onderweg

ROUTEKAART | DEN HELDER - HUISDUINEN

FIETSRUTE

NAAR RECHTS

 ROUTE Den Helder -

Huisduinen - Anna Paulowna

AFSTAND 25,9 km   **STARTPUNT Nieuwe Kerk**

Met rug naar entree kerk ← LA en voor water direct RA → Nieuwe Kerkplein. Einde RA → en ← LA op Molenplein. Bij stoplichten RA → Hoofdgracht naar 1. Bij 1 ← LA naar 3 langs tolpoortjes veer naar Texel. Bij 3 rechtsom over dijk LF Kustroute buitenzijde dijk volgen tot Huisduinen. In Huisduinen dijk over naar Badhuisstraat. Badhuisstraat in fietsen en voor Kerkje Huisduinen RA → Kijkduinlaan, gaat over in Tillenhof. Route volgen naar knooppunt 2. Bij 2 RA → en direct ← LA langs weg naar 5. Bij 5 ← LA naar 8. Bij 8 RA → naar 94. Bij 94 ← LA naar 93. Bij 93 RA → naar 92. Bij 92 ← LA naar 71. Pontje over Noord Hollandsch Kanaal naar 72. Bij 72 rechtdoor richting 15 over Molenvaart. Op hoek met Burgemeester Mijnliefstraat in Anna Paulowna bevindt zich kerk De Samenvaart. Aan de overkant van de Molenvaart ligt de Poldertuin.

LANGS DE RUIGE RAND VAN HET NOORDEN

Foto: Marieke Kijk in de Vegte

HET ZILTE PAD

LANGS DE RUIGE RAND VAN HET NOORDEN

Het Ziltepad is een
initiatief van Groninger
Kerken en Stichting Alde

Fryske Tsjerken in samenwerking met Visit
Wadden. De langeafstandsroutte verbindt
eeuwenoude kerken, unieke dorpen en
verhalen aan het weidse landschap langs
UNESCO Werelderfgoed Waddenzee – en
de mensen die hier wonen. Het pad nodigt
je uit om te vertragen en te bezinnen.

HET ZILTEPAD BIEDT MEER DAN

WANDELEN | Alles wat je nodig hebt om je
route te plannen vind je op: [visitwadden.nl/
hetziltepad](https://www.visitwadden.nl/hetziltepad). Hier vind je de GPX bestanden,
tips voor eten & overnachten, de podcast-
serie met verhalen en nog meer.

**INTERACTIEVE
KAART** | Scan de
QR code en bekijk
alle etappes in de
interactieve kaart.

TOEGANG KERKEN | Langs Het Ziltepad
zijn de deelnemende kerken (herkenbaar
aan Het Ziltepad logo op het bordje
naast de deur) in principe dagelijks
geopend van 1 april tot 1 november van
9.00 tot 17.00 uur. Buiten deze periode
in ieder geval ook toegankelijk via een
sleuteladres of met sleutelcode.

De kerk van Hegebeintum is een
uitzondering in deze route. Kijk voor
de tijden op [terphegebeintum.nl](https://www.terphegebeintum.nl)

MEER INFO | Je kunt ons volgen via
Instagram en Facebook [@HetZiltepad](https://www.facebook.com/HetZiltepad)

22 ETAPPES | Het Ziltepad heeft maar
liefst 22 etappes langs de Waddenkust,
van Den Helder tot Termunten én 22
rondwandelingen, bij elke kerk één.
Met wie loop jij Het Ziltepad? Wil je de
etappeboekjes los kopen of de aantrekkelijke
en voordelige Ziltepad verzamelbox,
ga dan naar winkel.hetziltepad.nl.

Het Ziltepad is van Groninger Kerken
en Stichting Alde Fryske Tsjerken in
samenwerking met Visit Wadden en is mede
mogelijk gemaakt door Het Waddenfonds,
Mondriaan Fonds, Stichting Vrienden op de
Fiets, Provincies Noord-Holland, Fryslân
en Groningen, FB Oranjewoud, Gemeente
Hollands Kroon en het Cultuurfonds.

STEUN ONS | Heb je genoten van wandelen
langs Het Ziltepad? Van de eeuwenoude
kerken en hun gastvrije vrijwilligers? Met
een gift help je ons dit erfgoed te bewaren
voor toekomstige wandelgeneraties.
Kijk op [groningerkerken.nl/steun-ons](https://www.groningerkerken.nl/steun-ons)
of [aldefrysketsjerken.nl/donateur](https://www.aldefrysketsjerken.nl/donateur)

COLOFON

SAMENSTELLING, TEKST EN FOTOGRAFIE

Fokko Bosker

TOPOGRAFISCHE KAARTEN

Fries Erfgoed Collectief – Jelmer Bokma
& Topokaartopmaat: Luitzen Nijdam

LINOSNEDE OMSLAG

Beeldend kunstenaar Gerrit Terpstra

GRAFISCH ONTWERP

NØBODY | [thisisnobody.nl](https://www.thisisnobody.nl)

LUISTER HIER
DE PODCASTSERIE
HET ZILTEPAD.

ELK DORP ZIJN
EIGEN VERHAAL.

SPOTIFY

YOUTUBE

**In dit routeboekje vind je een rondwandeling
in Den Helder en de trajecten van en
naar de kerk van Den Helder.**

Dit boekje is onderdeel van een reeks van
22 etappes die samen het volledige Ziltepad
bewandelen. Spaar ze allemaal!

1/22